

»MLADI ZA NAPREDEK MARIBORA 2016«

33. srečanje

LETI, LETI, LETI...FEJMIČ ALI BREZDOMEČ

Sociologija

Raziskovalna naloga

Avtor: KATARINA LEHNER

Mentor: BARBARA PULKO

Šola: OŠ PREŽIHOVEGA VORANCA MARIBOR

Maribor, februar, 2016

»MLADI ZA NAPREDEK MARIBORA 2016«

33. srečanje

LETI, LETI, LETI...FEJMIČ ALI BREZDOMEČ

Sociologija

Raziskovalna naloga

Maribor, februar, 2016

KAZALO

Kazalo vsebine

ZAHVALA.....	6
POVZETEK.....	7
1. UVOD.....	8
1.2 Namen oz. cilj naloge.....	8
1.3 Hipoteze.....	9
2. LJUDJE.....	10
2.1 Družba in skupnost.....	11
2.2 Predsodki in stereotipi.....	11
2.3 Spletna socialna omrežja.....	13
2.4 Priljubljenost.....	15
2.4.1 Fejmič.....	16
2.5 Brezdomec.....	17
2.5.1 Zakaj sem pristal na cesti?.....	18
3. METODA DELA.....	20
3.1 Vzorec.....	21
4. REZULTATI.....	22
5. ZAKLJUČEK.....	28
5.1 Družbena odgovornost.....	30
6. VIRI IN LITERATURA.....	31
7. PRILOGE.....	32

ZAHVALA

Zahvaljujem se svoji mentorici, ki me je vodila skozi celotno raziskovalno nalogo.

Zahvaljujem se tudi učencem devetih in osmih razredov naše šole, in učencem, ki so z menoj opravili terensko delo. Zahvaljujem pa se še svoji družini, ki mi je pomagala pri animaciji.

POVZETEK

V svoji nalogi sem raziskovala dve skupini ljudi, »fejmiče« (popularne najstnike) in brezdomce. Zanimalo me je mnenje mojih vrstnikov o obeh skupinah ljudi ter vpliv »fejmičev« na življenje najstnikov.

V teoretičnem delu sem raziskala, kakšen pomen ima priljubljenost v družbi, kakšne lastnosti mora imeti človek, da je v družbo sprejet, zavržen ali prezrt. Raziskala sem tudi življenje brezdomcev in poiskala vzroke, zakaj so pristali na cesti.

S pomočjo eksperimenta sem ugotovila, da lahko vplivam na stališča ljudi do brezdomcev. To sem dokazala s kratko animacijo, ki sem jo naredila in jo pokazala eksperimentalni skupini A, medtem ko je bila skupina B kontrolna skupina in je reševala anketo brez animacije.

S pomočjo ankete sem želela ugotoviti, ali imajo fejmiči velik vpliv na življenja najstnikov, a ta hipoteza ni bila potrjena.

Izvedla pa sem tudi intervju s »fejmičem«, kjer sem ugotovila, da fejmiči menijo, da imajo vpliv na druge najstnike, npr. s stilom oblačenja.

Eksperiment pa sem izvedla tudi na terenu in potrdila hipotezo, da bo fejmiča pozdravilo več ljudi kot brezdomca ter da bo brezdomca pozdravilo več žensk kot moških.

1. UVOD

Čez poletne počitnice sem v roke ponovno vzela knjigo »No in jaz« pisateljice Delphine de Vigan in se spet začudila pogumu in sočutnosti glavne junakinje Lou Bertignac. Razmišljala sem in se spomnila dogodka nekaj let nazaj. Hodila sem po mestu in zagledala moškega, ki je prosil za nekaj denarja, s steklenico v roki in umazanih oblačil. Takrat sem se prestrašila in hitreje stopila čez trg. Zdaj, ko razmišljam o tem, se sprašujem, česa me je bilo strah, kaj na njem me je prestrašilo. Mogoče sem se ga ustrašila zaradi oblačil ali steklenice v roki. Ne ampak zato ker se mi je človek smilil in sem mislila, da če ga ne bom videla, bo življenje lepše polno bogatih ljudi brez pomanjkanja. Kako sem se motila!

Zanima me ali imajo tudi drugi ljudje takšno mnenje in jih je strah.

Izbrala sem si dve zelo različni skupini ljudi, eno na vrhu priljubljenosti, druge na tej lestvici sploh ni. Kot najstnica vem, da se življenje mnogih drugih najstnikov vrti okoli skupine ljudi, imenovane fejmiči. Spraševala sem se ali je ta skupina res tako pomembna za življenje najstnika.

1. 2 Namen oz. cilj naloge

Namen moje raziskovalne naloge je ugotoviti, kakšno mnenje imajo ljudje in moji vrstniki o brezdomcih in »fejmičih« ter koliko po mnenju mojih vrstnikov »fejmič« vpliva na njihovo življenje, vrednote in odločitve. Zanima me, ali bo kakšna razlika v mnenjih učencev o brezdomcu, katerim bo predstavljena njegova zgodba in tistimi, ki jim ne bo. Cilj naloge pa je tudi ugotoviti perspektivo »fejmiča« in raziskati njegova razmišljanja ob dejstvu, da so ga vrstniki določili za »fejmiča«.

1.3 Hipoteze

1. »Fejmiči« imajo velik pomen v življenju najstnikov in pogosto vplivajo na njihove odločitve v življenju.
2. »Fejmiči« menijo, da dobro vplivajo na druge najstnike in jim dajejo pozitiven vzgled.
3. Učenci, katerim bo zgodba brezdomca predstavljena v obliki animacije, bodo o njem imeli bolj pozitivna stališča, kot tisti, ki njegove zgodbe ne bodo poznali.
4. Na javnem mestu bo brezdomca pozdravilo manj ljudi kot fejmiča.
5. Brezdomca bo pozdravilo več žensk kot moških.

2. LJUDJE

Ljudje smo živa bitja, ki smo si med seboj zelo različni, a hkrati podobni. Razlikujemo se po barvi oči, las, po običajih, značaju, vedenju, spolu, veri in mnogem drugem. Čeprav je toliko razlik med ljudmi imamo vsi nekaj skupnega, imamo iste prednike, imamo skupne interese, ki zajemajo določeno skupino ljudi. (internetni vir, Tako različni in hkrati podobni, 2015)

To, da smo si ljudje različni, je lahko tako prednost kot slabost. Če bi bili vsi ljudje enaki, bi bil svet pust, enoličen in vsi bi enako razmišljali. Po drugi strani pa zato ne bi prišlo do konfliktov, vojn, nemirov, nestrpnosti, ki vre v ljudeh zdaj, ko smo si različni.

Slika 1: Različnost

(Različnost: internetni vir, pridobljeno dne 26.1.2016;

http://ford.si/O_Fordu/Informacije_O_Dru%C5%BEbi/Razli%C4%8Dnost)

V SSKJ (2005) je beseda **človek** definirana kot *bitje, ki je sposobno misliti in govoriti*.

2.1 Družba in skupnost

Družba je večja množica družbenih skupin, ljudje v družbi so različni, imajo različno barvo las, narodnost, vere, lastnih prepričanj...Vsak posameznik dopolnjuje družbo in se vključuje vanjo. (internetni vir, Družba, 2015)

Skupnost je socialna skupina ljudi, ki imajo ponavadi enake interese. Ljudi v skupnosti povezujejo skupni interesi, lastnosti, potrebe, cilji, želje... Najpogostejše skupnosti so družina, prijatelji, sošolci, vaščani, meščani...(internetni vir, Skupnost, 2015)

2.2 Predsodki in stereotipi

Vsak človek ima predsodke, ti predsodki pa se razlikujejo po tem, da so eni pozitivni drugi pa negativni. Pri pozitivnih predsodkih človek pripisuje določeni stvari pozitivne lastnosti, medtem ko je pri negativnih obratno. Predsodki so največkrat povezani z raso, spolom, vero, starejšimi osebami. Predsodke izražamo na različne načine kot so ogovarjanje, izogibanje, diskriminacija, nasilje, genocid. Zato je res pomembno kako se izražamo saj se lahko zaradi predsodkov kakšna skupina ljudi znajde v manjšini in se pojavi občutek manjvrednosti.

(internetni vir, predsodki, 2015)

V SSKJ (2005) je beseda **stereotip** definirana kot *ustaljena ali pogosto ponavljajoča se oblika česa*.

V SSKJ (2005) je beseda **predsodek** definirana kot *negativen, odklonilen odnos do koga ali česa, neodvisen od izkustva*.

Stereotipi so ustaljena prepričanja o ljudeh ali o skupini ljudi. Nastanejo iz površnih ali celo nepreverjenih informacij, ki jih dobimo od prijateljev, staršev in okolice.

Primeri stereotipov:

- Slovenci so delavni
- Dekleta so pridna
- Gorenjci so škrti
- Nori znanstvenik

Stereotipi so prepričanja, ki ne izražajo vedno nekaj negativnega. In to je že prva razlika med predsodkom in stereotipom, saj predsodek zmeraj zavzema sovražno stališče do objekta. Stereotipe je težko, a vendarle mogoče omiliti, medtem ko je predsodke skoraj nemogoče. Stereotipi začno izginjati, ko z dotično osebo pridemo v stik. (internetni vir, Stereotipi, 2015)

Posledice stereotipov in predsodkov:

- ✚ Diskriminacija (uveljavljanje predsodkov v resničnem življenju)
 - ✚ Ksenofobija (sovraštvo do tujcev, npr. beguncev)
 - ✚ Rasizem (poniževanje ljudi zaradi barve kože, npr. belci so v preteklosti zaslužjili temnopolte prebivalce)
- (internetni vir, Stereotipi, 2015)

Slika 2: Stereotipi

(Stereotip: Ženske zmeraj kuhajo medtem ko moški delajo ali berejo časopis)

(intrnetni vir, pridobljen 31.12.2015, na naslovu

<http://www.identitaingabbia.it/2015/10/stereotipi-di-genere-educazione-e-inclusivita>

2.3 Spletna socialna omrežja

Spletna omrežja omrežja so aplikacije, spletne storitve, platforme ali strani, ki gradijo socialne mreže ali socialne odnose med ljudmi, ki imajo npr. skupne interese, hobije, aktivnosti.

Aplikacije uporabnikom omogočajo:

- ❖ Deljenje idej, aktivnosti, dogodkov
- ❖ Možnost ohranjenja stikov z ljudmi
- ❖ Gradnjo obsežnejše mreže poznanstev

(internetni vir, Socialna omrežja, 2015)

Projekt RIS je opravil raziskavo o rabi socialnih omrežij v Sloveniji, ugotovitve temeljijo na spletni anketi, ki se je izvajala v februarju in marcu leta 2010. Vzorec je vključeval 1.143 posameznikov, ki so bili stari od 10 do 83 let.

Rezultati so pokazali, da ima 60% anketirancev oblikovan profil vsaj na enem spletnem družbenem omrežju. Med temi prevladujejo mlajši, stari med 16 in 25 let (75%). V primerjavi žensk in moških, ženske 63%, medtem ko moški 57%.(internetni vir, Socialna omrežja 2010, 2015)

Najbolj znano socialno omrežje je Facebook. Facebook je bil ustanovljen 4. februarja 2004. Ustanovil ga je Mark Zuckerberg, ki je omogočil uporabnikom lažje komuniciranje. Sprva so ga uporabljali le študentje na univerzah, 26. maja 2006 pa je bil dostopen za vsakogar nad 13 let, ki je potreboval veljaven e- poštni naslov. Uporabniki si ustvarijo profile, ki pogosto vsebujejo sezname interesov, fotografije, izmenjajo si lahko tudi sporočila, tako javna kot tudi zasebna.(internetni vir, Facebook, 2015)

Slika 3: Logo Facebooka

(Logotip facebooka)

(Intrnetni vir, pridobljeno 31.12.2015 na naslovu: <https://sl-si.facebook.com/>)

Ker je Facebook zelo odprto socialno omrežje, je nekaj držav dostop preprečilo, med njimi so: Sirija, Burma, Butan, Združeni arabski emirati in Iran.

V Siriji so ga prepovedali, saj so ga državljani uporabljali kot orodje zoper vladi. V Združenih arabskih emiratih so Facebook prepovedali, saj naj bi vzpodbujal internetne zmenke, v Iranu pa so se oblasti zdale, da bodo preko Facebooka začela delovati različna opozicijska gibanja.

2.4 Priljubljenost

Pri oblikovanju vrstniških družb v mladostništvu imajo hobiji, vrednote, osebne lastnosti članov in interesi pomembnejšo vlogo kot zunanji videz, bivanjska bližina in socialni položaj njegove družine. (Tedesco in Gaier, 1988 v Roth in Brooks-Gunn, 2000)

Mladostniki, ki jih vrstniki z večjo verjetnostjo sprejmejo medse, se od tistih, ki jih vrstniki zavrnejo in prezrejo, razlikujejo po nekaterih značilnostih.

SPREJETI	ZAVRNJENI	PREZRTI
družabnost	osredotočenost nase	visoka samoreflektivnost
socialna iniciativnost	močna želja po pozornosti drugih	socialna zadržanost
živahnost	egoizem	nizka samozavest
optimizem	precenjevanje sebe	socialna pasivnost
smisel za humor	visoka agresivnost	zamerljivost
strpnost	zanemarjanje potreb drugih	nizka asertivnost
komunikacijske spretnosti	sarkastičnost	umik v obremenilnih situacijah
sprejemanje in razumevanje drugih		
spontano vedenje		
poznavanje vrstniških pravil in norm		
prilagodljivost		
samospoštovane		
nizka anksioznost		

(Zupančič in Svetina, 2004, str. 603)

2.4.1 Fejmič

Fejmič je slengovska beseda, ki se predvsem uporablja kot poimenovanje osebe, ki je v družbi znana oziroma popularna. Beseda izhaja iz angleške besede "famous", kar pomeni sloveti - biti znan. Beseda se uporablja samo pri mladih, še ne dozorelih, prepoznavnih osebah. Čez čas fejmičem upade prepoznavnost in se ponavljajo novi tako, da je ta naziv hitro lahko izgubljen. Fejmiči so ljudje, ki imajo nad 100 všečkov na socialnih omrežjih in poznamo tri različne vrste fejmičev.

❖ LOKALNI FEJMIČ

Oseba, ki je poznana in popularna v vasi ali mestu, poznajo jo vsi ali večina ljudi oz. prebivalcev mesta ali vasi.

❖ NACIONALNI FEJMIČ

Oseba, ki je popularna in znana celi državi. Je pogosto prepoznana in ima veliko všečkov in komentarjev.

❖ MEDNARODNI FEJMIČ

Oseba, ki je prepoznavna okoliškim državam ali celemu svetu. Oseba je izjemno popularna in znana na socialnih omrežjih. O njej se govori veliko manj kot o lokalnih ali nacionalnih fejmičih, če oseba ne prihaja iz tiste države.

(internetni vir, Fejmič, 2015)

Slika 4: Selfie

(Selfie, internetni vir, pridobljeno dne 26.1.2016:

<http://www.citymac.com/blog/2015/07/14/how-to-take-better-selfies-with-iphone>)

Ampak vsi fejmiči pa nimajo samo »dobrih« ljudi, ki mu sledijo, zato se na socialnih omrežjih pojavijo tudi žaljivke in grožnje, ki pripeljejo do preprirov. V nadaljevanju je del odgovora fejmiča na neprimerno sporočilo.

*»evo to je to, spravl ste me na tla priznam.. ni mi lahko, najbl boli k ti oseba k si mislu da mu/ji kej pomens obrne hrbet in zacne pisat o teb po fb-ju.. Ampak nerazumm vs ljudje, nepoznate me pa ste nardil video o men, me zmerjal pod stanji.. mi zeel smrt? okej resno a ste kdaj pomisl da bi res lohk to naredu, bi vm blo u uzitek met cloveka na vesti ceo zivljenje? zarad takih kot ste vi folk dela samomore, ker nemore naprej ker jim je bed, ker jih vase besede oz. dejanja unicjo tko kokr sm jst trenutno...«
je napisal Žan. (internetni vir, Fejmič, 2015)*

2.5 Brezdomec

V SSKJ (2005) je beseda **brezdomec** definirana kot *človek brez doma*.

Brezdomstvo je za slovensko družbo razmeroma nov pojav. Deloma nov je sam pojav in deloma so naša poimenovanja zanj nova. Nekoč so bili potepuhi, berači, zakon in javnost sta jih imenovala klateži. (Razpotnik in Dekleva, 2009)

Ljudje velikokrat prehitavamo in ko vidimo na cesti brezdomca, se obrnemo stran in si mislimo, da si je tako ali tako sam kriv, naj neha popivati ter si najde delo. A to še zdaleč ni tako lahko.

Zaradi slabih življenjskih razmer imajo brezdomci pogosto zdravstvene težave, tako psihične kot fizične in se pogosto zatekajo k alkoholu. Z namenom, da bi jim pomagali, so nastale številne organizacije, ki jim nudijo tople obroke, posteljo za čez noč, oblačila in nudijo jim pomoč pri urejanju pravic iz socialnega in zdravstvenega stanja. (internetni vir, Brezdomec, 2015)

2.5.1 Zakaj sem pristal na cesti?

Najpogostejši razlog, zakaj ljudje pristanejo na cesti, je nizek socialni status, zaradi katerega ljudje niso zmožni plačevati stanovanja, hrane in izobraževanja.

Drugi razlogi:

- ⊗ razpad družin
- ⊗ ločitve
- ⊗ neurejene družinske razmere
- ⊗ nasilje v družini
- ⊗ alkoholizem v družini

Vsi ti razlogi posameznike spravljajo v stisko in zaradi tega se pojavljajo begi od doma pri mladostniki in pri starejših brezdomstvo. (internetni vir, Brezdomec, 2015)

Slika 5: Brezdomec

(internetni vir: http://spirit4free.blogspot.si/2011_02_01_archive.html)

RAZISKOVALNI DEL

3. METODA DELA

Kot metodo dela sem uporabila preučevanje pisnih virov, eksperiment, terensko delo, anketiranje, intervju in metodo primerjave.

Pisne vire sem proučevala v teoretičnem delu, kjer sem predstavila družbo, spletna socialna omrežja, brezdomce in fejmiche.

Izvedla sem dva eksperimenta.

Pri prvem eksperimentu sem želela ugotoviti, ali lahko z animacijo vplivam na čustva in stališča do brezdomcev. Imela sem dve skupini učencev osmega in devetega razreda. Eni skupini (eksperimentalna skupina) sem pred anketnim vprašalnikom pokazala kratko animacijo, v kateri sem predstavila brezdomčevo zgodbo, druga skupina (kontrolna skupina) pa je anketo reševala brez predhodne animacije.

Na začetku učne ure, ko so se učeni umirili, sem prišla v razred, se predstavila, kratko opisala svojo raziskovalno nalogo ter jim predvajala animacijo. Po animaciji sem jim razdelila ankete. Pri kontrolni skupini je razen animacije vse potekalo enako.

Animacija govori o brezdomcu, ki pripoveduje svojo zgodbo. Mama ga je kot otroka zapustila, oče pa je bil alkoholik. Deček je pobegnil od doma in pripovedoval svojo zgodbo kot brezdomec. Na koncu animacije v roke vzame mamino pismo, ki mu ga je zapustila, ko je odšla in ga odpre. Na njem je le en stavek: »Bodi pogumen« - mama. Ta stavek sem izbrala zato, ker je moto moje najljubše trilogije in je bodrilo ter dober moto tudi za vse ljudi tega sveta, saj nikamor ne boš prišel, če ne boš pogumen. Konec sem pustila odprt, saj je Brezdomko strgal mamino pismo in si je vsak gledalec lahko sam ustvaril mnenje, zakaj je Brezdomko tako ravnal.

Animacijo sem izdelovala po delih. Najprej se naredila scenarij, potem sem začela izdelovati like. Naredila sem tudi scene, po katerih so se premikali liki. Nato sem začela s fotografiranjem. Animacija je »stop motion« animacija. To pomeni, da se lik čisto malo premakne in to sliko fotografiraš. Pri tem delu sem za pomoč prosila svojo družino. S sestro sva premikali like in stvari po scenah, oče pa je

fotografiral. Potem sem posnela še zvok z mikrofonom. Na koncu pa sem ob pomoči očeta vse skupaj še zmontirala.

Ko sem končala sem animacijo naložila na »youtube«, saj sem jo tako lažje predstavila eksperimentalni skupini.

Tukaj je povezava do animacije: <https://www.youtube.com/watch?v=89RgyVqJXQU>

Pri drugem eksperimentu sem želela ugotoviti število ljudi, ki bodo pozdravili brezdomca in »fejmiča«.

Imela sem dve skupini.

V prvo skupino sem zajela naključne mimoidoče, ki so šli mimo »fejmiča«.

V drugo skupino pa sem zajela naključne mimoidoče, ki so šli mimo brezdomca. Tako »fejmič« kot brezdomec sta bila preoblečena najstnika - igralca. Oba sta imela v roki napis »pozdravi me«, jaz pa sem štela ljudi, ki so odšli mimo ter si označila koliko ljudi je najstnika pozdravilo. Vpisala sem tudi spol.

Eksperiment sem izvajala na terenu, eno uro, na javnem kraju- Glavni trg v Mariboru.

3.1 Vzorec

V vzorec za anketiranje sem zajela učence osmega in devetega razreda. V eksperimentalni skupini je bilo 43 učencev v kontrolni skupini pa 41 učencev naše šole. Na javnem mestu sem zajela 824 oseb, od tega 429 žensk in 395 moških, in sicer pri osebi 1 (fejmiču) je bilo 475 oseb, od tega 243 žensk in 232 moških, vsi so bili naključni mimoidoči. Pri osebi 2 (brezdomcu) pa je bilo 349 oseb, od tega 186 žensk in 163 moških, vsi so bili naključni mimoidoči.

4. REZULTATI

Tabela 1: Odgovori učencev na vpranje: »Ali poznaš ljudi, ki se imenujejo fejmiči?«

Odgovor	Št. učencev	v %
DA	80	97,6
NE	2	2,4
SKUPAJ	82	100

Iz tabele 1 je razvidno, da večina anketirancev pozna pojem fejmič. To sem tudi pričakovala, saj so zelo popularni in se o njih veliko govori. Če izhajam iz teoretičnega dela, je »fejmič« oseba, ki je v družbi znana, kar pa se je pokazalo tudi pri odgovorih na to vprašanje.

Tabela 2: Odgovori učencev na vprašanje: *Ali se ti ta skupina ljudi zdi pomembna za tvoje življenje?*

Odgovori	Št. učencev	v %
DA	57	69,5
NE	25	30,5
SKUPAJ	82	100

Iz tabele 2 je razvidno, da večini anketirancev fejmiči niso pomembni za njihova življenja, s čimer ni potrjena prva hipoteza, ki pravi »Fejmiči« imajo velik pomen v življenju najstnikov in pogosto vplivajo na njihove odločitve v življenju.

Odgovori so me presenetili, saj se med vrstniki pogosto pogovarjamo o njih in sem mislila, da imajo velik pomen v življenju najstnikov. Res pa je, da tudi sama menim, da »fejmiči« nimajo velikega vpliva name.

Menim, da bi morda dobila drugačne odgovore, če bi vprašanje zastavila nekoliko drugače. Verjetno bi morala bolje definirati besedo *pomembno za tvoje življenje*.

Intervjuvala sem tudi svojega sošolca fejmiča.

Povedal mi je, da ga ne moti, če ga ljudje kličejo fejmič in meni, da ljudem daje vzgled npr. stil oblačenja, njegova pozitivnost itd. Odkrito je povedal, da se počuti pomembnejšega, saj »lajki« dokazujejo, da je lepši od ostalih. Na main instagramu ima 300 všečkov, na privat instagramu 100, na main facebooku pa 1200 všečkov.

V šoli je odličen in pravdober v prostem času pa igra nogomet in CSOO (video igrice). Meni, da v šoli in doma nima privilegijev, saj kot pravi ima stroge starše, ki so dosledni pri šolskem delu in lepem vedenju. Privilegije pa ima le v družbi.

Na vprašanje: Imaš veliko »pravih« prijateljev?, je odgovoril:

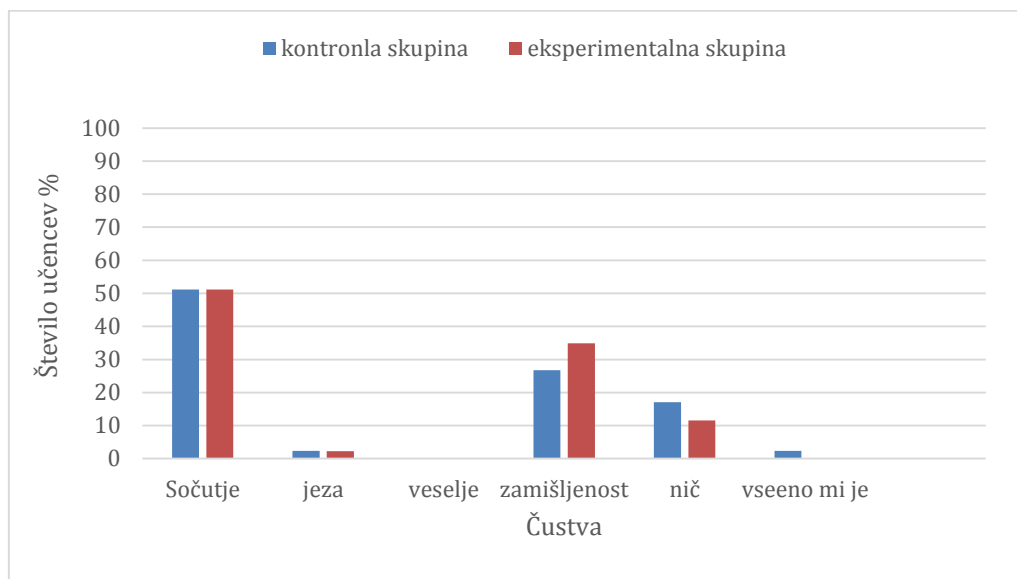
»Menim, da pravih prijateljev ne moreš imeti, imam pa seveda nekaj »dobrih kolegov« s katerimi se družim«.

Zanimalo me je tudi, ali se tudi fejmiči kdaj skregajo ali se to dogaja le ostalim ljudem. Zagotovil mi je, da se to dogaja tudi njemu, ko pride do različnih mnenj.

S tem intervjujem sem potrdila drugo hipotezo, ki se glasi: *»Fejmiči« menijo, da dobro vplivajo na druge najstnike in jim dajejo pozitiven vzgled.* Takšen rezultat sem pričakovala, saj se »fejmiči«, ki jih jaz poznam, obnašajo samovšečno in vzvišeno in so prepričani, da je njihovo obnašanje »cool« in edino pravilno. Prepričani so, da bi se vsi morali tako obnašati, oblačiti...

To hipotezo sem na ta način postavila tako, ker me je zanimalo njihovo mnenje in ali se v skladu s svojim mnenjem tudi obnašajo.

Graf 1: Primerjava odgovorov obeh skupin na vprašanje: »Kakšni občutki se porodijo v tebi, ko na cesti vidiš brezdomca?«

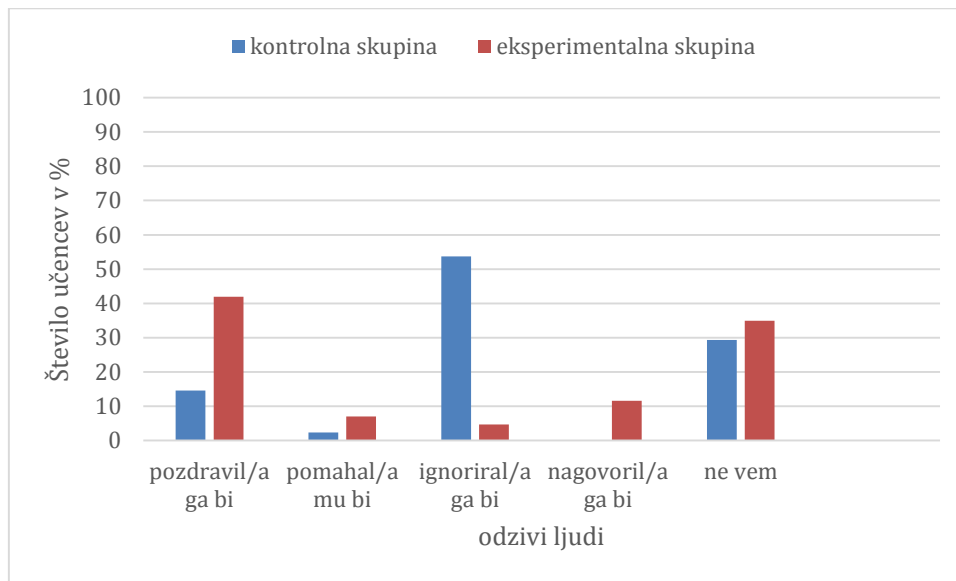

Ugotavljam, da ni večjih razlik v občutkih ob brezdomcu med skupinama. Nihče v eksperimentalni skupini ni obkrožil odgovora »vseeno mi je« in nekaj več otrok iz eksperimentalne skupine je ob pogledu na brezdomca zamišljenih. Vendar razlike niso tako velike, da bi bile statistično pomembne. To vprašanje sem dodala v anketo kot dodatno vprašanje, s katerim sem želela videti, ali tudi čustva vplivajo na razliko v stališčih do brezdomcev.

Pričakovala sem drugačne rezultate, in sicer, menila sem, da bodo učenci v eksperimentalni skupini bolj sočutni kot v kontrolni zaradi animacije, v kateri je bila predstavljena njegova zgodba. Mislija sem, da bo sama zgodba v njih vzbudila več sočutja.

Razmišljala sem, da bi bila čustva učencev do brezdomcev drugačna, če bi spoznali resničnega brezdomca in njegovo zgodbo.

Graf 2: Primerjava odgovorov obeh skupin na vprašanje: »Kaj bi storil, če bi srečal brezdomca?«

Ugotavljam, da sta pri dveh odgovorih veliki razliki med obema skupinama. 42% učencev iz eksperimentalne skupine bi brezdomca pozdravilo iz kontrolne pa le 15%, medtem ko bi ga ignoriralo 54% učencev iz kontrolne skupine in le 5% iz eksperimentalne skupine. Pri ostalih odgovorih razlike niso bile tako velike. Odgovori učencev obeh skupin na to vprašanje potrjujejo mojo tretjo hipotezo: »Učenci, katerim bo zgodba brezdomca predstavljena v obliki animacije, bodo o njem imeli bolj pozitivna stališča, kot tisti, ki njegove zgodbe ne bodo poznali.«

Menim namreč, da imajo učenci, ki bi brezdomca brez predsodkov pozdravili, bolj pozitivno stališče do njega, kot tisti, ki bi ga ignorirali. Takšne rezultate sem pričakovala, saj menim, da sem z animacijo v učencih vzbudila več razmišljanja o brezdomcih in njihovih zgodbah. Na nek način sem jih poučila o tem, da ima vsaka zgodba dve plati in, da mi nimamo pravice soditi.

Tabela 3: Število ljudi, ki so so ali niso pozdravili »fejmiča« ali brezdomca

Odziv	Pozdrav fejmiču (v %)	Pozdrav brezdomcu (v %)
Pozdrav	51,4	38,1
nič	48,6	61,9
skupaj	100	100

Ugotavljam, da je fejmiča pozdravilo več ljudi kot brezdomca, in sicer za 13,3%. Kot pozdrav sem štela kimanje, mahanje in dejanski pozdrav. Fejmiča ni pozdravilo skoraj polovica ljudi, medtem ko brezdomca ni pozdravilo kar 61,9% ljudi. S tem potrjujem svojo četrto hipotezo: *Na javnem mestu bo brezdomca pozdravilo manj ljudi kot »fejmiča«*. To sem tudi pričakovala, saj je »fejmič« bolj urejen, družaben, medtem ko je brezdomec umazan in zanemarjen. Igralec »fejmič« je stal ponosno, medtem ko je igravec brezdomec gledal v tla ves sključen. Že v teoretičnem delu sem zapisala (Zupančič in Svetina, 2004), da so ljudje, ki so bolj družabni, živahni, spontani, neboječi in imajo dobre komunikacijske spretnosti (»fejmič«), bolje sprejeti kot tisti, ki imajo nizko samopodobo, so pasivni in zadržani. Prav takšen je namreč bil brezdomec, ki ga je igral moj sošolec.

Na tem mestu bi poudarila, da bi bili rezultati veliko bolj realni, če bi namesto igralca na javno mesto postavila prave osebe in merila različne odzive nanju, ne samo pozdravov. Menim namreč, da je veliko ljudi vedelo, da so na prizorišču igralci, saj so se nekateri zelo zanimivo odzvali. Z zanimanjem so nas opazovali, nas spraševali, kaj počnemo, ena gospa nam je celo podarila čokolado. Pritegnili smo tudi pozornost medijev, prišla je namreč novinarka, ki nas je povprašala po vsebini raziskovalne naloge.

Tabela 4: Razlika med spoloma v pozdravih brezdomca

Odziv	Moški (v %)	Ženske (v %)
pozdrav	44,9	55,1
nič	55,1	44,9
skupaj	100	100

Ugotavljam, da je 44,9% moških in 55,1% žensk pozdravilo brezdomca. Kot pozdrav sem enako kot prej štela kimanje, mahanje in dejanski pozdrav.

S tem rezultatom sem potrdila svojo peto hipotezo: »*Brezdomca bo pozdravilo več žensk kot moških*«. To hipotezo sem si postavila predvsem zaradi različnih značilnosti moških in žensk. Znano je namreč, da so ženske bolj rahločutne, nežne, čustvene in bolj občutljive na stisko drugih ljudi. Zaradi tega sem tudi pričakovala, da bodo bolj odzivne na napis »pozdravi me!«, ki sta ga igralca držala v rokah.

Podobno kot prej menim, da bi bili rezultati bolj realni, če bi na opazovalno mesto postavila pravega brezdomca.

5. ZAKLJUČEK

Ob raziskovanju ljudi, različnih tipov ljudi, družbenih skupin sem se veliko naučila kot npr. kakšne lastnosti mora imeti človek, da je v družbo sprejet, zavržen ali prezrt.

Spoznala sem tudi, kaj sploh pomeni to, da si priljubljen, kako to vpliva na ostale in ali je ostalim res pomembno, da si priljubljen.

Za raziskovanje sem si najprej zastavila pet hipotez:

1. »Fejmiči« imajo velik pomen v življenju najstnikov in pogosto vplivajo na njihove odločitve v življenju.
- 2.»Fejmiči« menijo, da dobro vplivajo na druge najstnike in jim dajejo pozitiven vzgled.
3. Učenci, katerim bo zgodba brezdomca predstavljena v obliki animacije, bodo o njem imeli bolj pozitivna stališča, kot tisti, ki njegove zgodbe ne bodo poznali.
4. Na javnem mestu bo brezdomca pozdravilo manj ljudi kot fejmiča
5. Brezdomca bo pozdravilo več žensk kot moških

Prve hipoteze *»Fejmiči« imajo velik pomen v življenju najstnikov in pogosto vplivajo na njihove odločitve v življenju* nisem potrdila, kar je razvidno iz ankete, ki sem jo razdelila. Večina najstnikov (94%) meni, da »fejmiči« ne vplivajo na njihovo življenje. Takšno hipotezo sem si postavila zaradi izkušenj, ki jih imam s svojimi vrstniki. Mladi se namreč veliko pogovarjajo o popularnih vrstnikih, zato sem tudi menila, da imajo vpliv na njihova življenja.

Menim, da bi raziskavo lahko izboljšala z večjim vzorcem, prav tako bi bili rezultati verjetno drugačni, če bi anketirali najstnike iz različnih krajev, na primer, poleg mestne šole bi lahko vključila še podeželsko šolo.

Drugo hipotezo *»Fejmiči« menijo, da dobro vplivajo na druge najstnike in jim dajejo pozitiven vzgled* sem potrdila. S pomočjo intervjuja sem dobila informacije, ki potrjujejo to hipotezo. Tudi to hipotezo sem si postavila na podlagi lastnih izkušenj s »fejmiči«, ki jih sama poznam in me je zanimalo, če vsi »fejmiči« razmišljajo enako. Zavedam se, da bi za realnejše rezultate v vzorec morala zajeti več »fejmičev«.

Zanimivo bi bilo tudi pridobiti mnenja drugih najstnikov o določenem »fejmiču« ter ga primerjati z mnenjem, ki ga ima on sam.

Tretjo hipotezo *Učenci, katerim bo zgodba brezdomca predstavljena v obliki animacije, bodo o njem imeli bolj pozitivna stališča, kot tisti, ki njegove zgodbe ne bodo poznali* sem potrdila. Ugotovila sem, da sem z animacijo vplivala na stališča anketirancev, ne pa toliko na čustva, saj so se pri obeh skupinah pojavljali podobni občutki. Ugotavljam, da je Brezdomkova zgodba v učencih vzbudila globlje razmišljanje o problematiki brezdomcev. To sem sklepala iz rezultata, da bi brezdomca pozdravilo več učencev iz eksperimentalne skupine, ki jim je bila zgodba predstavljena. To, da bi ga ogovorili, po mojem mnenju kaže na to, da se bolj zavedajo njegovega obstoja.

Četrto hipotezo *Na javnem mestu bo brezdomca pozdravilo manj ljudi kot fejmiča* sem potrdila. To je razvidno iz rezultatov dela na terenu. Brezdomca je pozdravilo kar 13,3% manj ljudi kot »fejmiča«. Razlika bi bila verjetno še večja, če bi namesto igralcev uporabila realnega brezdomca in »fejmiča«. To hipotezo sem si postavila na podlagi ugotovitev v teoretičnem delu, ki govorijo o lastnostih ljudi, ki jih drugi sprejmejo ali zavrnejo (Zupančič in Svetina, 2004, str. 603).

Peto hipotezo *brezdomca bo pozdravilo več žensk kot moških* sem potrdila.

Opazovala sem število ljudi, ki so ga pozdravili in med njimi je bilo več žensk kot moških (za 10,2%). Verjamem, da bi bila razlika še večja, če bi opazovala dalj časa in bi mimo prišlo še več ljudi.

Predvidevala sem, da se ženske hitreje raznežijo in pokažejo svoja čustva kot moški in bodo hitreje odreagirale in ne samo odšle mimo. Ženskam se običajno ne mudi tako kot moškim. Ženske si v mestu ogledujejo izložbe in poklepetajo, medtem ko so moški osredotočeni predvsem na to, kako bodo prišli na neko mesto v čim krajšem času in se ne ozirajo naokrog.

5.1 Družbena odgovornost

S svojo nalogo se želela pokazati in predstaviti dve skupini ljudi ter razlike med njima. Naloga je namenjena vsem, ki želijo spoznati »fejmiče« in življenje brezdomcev. S tem, ko sem izpostavila vzroke, zaradi katerih ljudje postanejo brezdomci, sem poglobila razmišljanje marsikaterega najstnika o problemu brezdomstva.

Želela sem tudi povedati, da če boste nekoga pozdravili, ne bo konec sveta, le-ta se bo polepšal, ker ste naredili nekaj dobrega.

Zato, ko boste naslednjič videli napis »pozdravi me!« brž pristopite in pozdravite!

6.VIRI IN LITERATURA

- Brezdomec(online).(pridobljeno 31.12.2015) dostopno na naslovu: <http://www.ljubljana.si/si/zivljenje-v-ljubljani/zdravje-sociala/brezdomci/>
- Družba(online). (pridobljeno 29.12. 2015) dostopno na naslovu: <https://sl.wikipedia.org/wiki/Dru%C5%BEba>
- Fejmič(online).(pridobljeno 30.12.2015). dostopno na naslovu: <https://sl.wikihttp://www.slovenskenovice.si/bulvar/domaci-trac/mladi-zan-je-na-tleh-bi-vam-bilo-v-uzitek-imeti-cloveka-na-vestionary.org/wiki/fejmi%C4%8D>
- Ljudje smo si različni a hkrati podobni(online). (pridobljeno 29.12.2015). dostopno na naslovu: <https://eucbeniki.sio.si/test/nit4/1320/index.html>
- Predsodek(online).(pridobljeno 29. 12. 2015) dostopno na naslovu: <https://sl.wikipedia.org/wiki/Predsodek>
- Predsodki(online).(pridobljeno 29.12.2015) dostopno na naslovu: http://www.dijaski.net/gradivo/soc_ref_predsodki_01__predstavitev?r=1
- Razpotnik, Š in Dekleva, B (2007). Na cesti- brezdomci o sebi in drugi o njih
- Skupnost (online).(pridobljeno 29. 12.2015). dostopno na naslovu: http://ossmartnosg.mojasola.si/razrednipouk/4Razred/Dokumenti%20v%20skupni%20rabi/DRU_Dru%C5%BEba%20smo%20mi_karte.pdf
- [Slovar slovenskega knjižnega jezika, 2005, Ljubljana: DZS, 1984](#)
- Socialna omrežja 2011(online).(pridobljeno 31.12.2015) dostopno na naslovu: http://www.ris.org/db/13/12076/RIS%20poro%C4%8Dila/Socialna_omrezja_2011/?&cat=678&p1=276&p2=285&p3=1318&p4=1319&p5=1323&id=1323
- Socialna omrežja(online).(pridobljeno31.12.2015) dostopno na naslovu: https://sl.wikipedia.org/wiki/Spletno_socialno_omre%C5%BEje
- Stereotipi(online).(pridobljeno31.12.2015) dostopno na naslovu: [Stereotipi o Slovencih - Korenine](#)
- Stereotipi(online).(pridobljeno31.12.2015) dostopno na naslovu: http://www.dijaski.net/gradivo/soc_ref_stereotipi_04_predstavitev?r=1

Slika 8: Liki iz animacije

(Liki iz animacije, avtorjeva fotografija)

(Snemanje zvoka, last avtorja)

Priloga 2

Slika

Priloga 3

ANKETA

Pozdravljeni!

Sem učenka devetega razreda in letos v svoji raziskovalni nalogi raziskujem dve skupini ljudi eno visoko na lestvici priljubljenosti (fejmiči) in drugo, ki je na tej lestvici sploh ni (brezdomci). Zelo bi mi pomagal/a, če bi odgovoril/a na naslednja vprašanja, anketa je povsem anonimna.

Pri vsakem vprašanju je možen SAMO EN odgovor.

1. Kakšni občutki se porodijo v tebi, ko v mestu vidiš neznanega brezdomca?

- a) sočutje
- b) jeza
- c) veselje
- d) zamišljenost
- e) nič
- f) vseeno mi je

1. Kako ponavadi ravnaš, če brezdomca srečaš v mestu?

- a) Pozdravim ga
- b) Pomaham mu
- c) Ignoriram ga
- d) Nagovorim ga
- e) Ne vem

Sledi nekaj vprašanj v zvezi s "fejmiči" kot popolno nasprotje na socialni lestvici brezdomcem.

1. Ali poznaš ljudi, ki se imenujejo fejmiči?

a) DA

b) NE

2. Ali se ti ta skupina ljudi zdi pomembna za tvoje življenje?

a) DA

b) NE

INTERVJU

Pozdravljen!

Sem učenka devetega razreda in letos v svoji raziskovalni nalogi raziskujem dve skupini ljudi eno visoko na lestvici priljubljenosti(fejmiči) in drugo, ki je na tej lestvici sploh ni(brezdomci). Zelo bi mi pomagal/a, če bi odgovoril/a na naslednja vprašanja.

1. Ker si zelo priljubljena oseba na socialnih omrežjih (Facebook,Instagram...), te ljudje imenujejo fejmič. Ali te moti, da te tako kličejo?
2. Zato, ker si fejmič in zelo priljubljen, ali misliš, da dobro vplivaš na ljudi? Jim daješ vzgled?
3. Ali se zato ker si fejmič počutiš pomembnejšega ali te to obremenjuje?
4. Fejmiči so ljudje, ki imajo na socialnih omrežjih več kot 100 všečkov. Koliko všečkov imaš ti?
5. Imaš stroge starše, imaš kakšnega brata, sestro?
6. Kakšen je tvoj učni uspeh?
7. A se kdaj skregaš z vrstniki, brati, sestrami, starši, učitelji?
8. Imaš občutek, da imaš v šoli ali doma kakšne privilegije, da ti je dovoljeno več kot ostalim?
9. Kakšni so tvoji hobiji? Kaj počneš v prostem času?
10. Imaš veliko "pravih" prijateljev?

Hvala za tvoje odgovore.